

Djurhälsa år 2018

Animal health 2018

I korta drag

Kalvdödlighet hos olika nötkreatursraser

Av samtliga kalvar som föddes levande 2018 dog 2,3 % inom en månad efter födseln. Det är en ökning jämfört med 2017 då andelen var 2,1 %. Generellt är dödligheten något högre för tjurkalvar än för kvigkalvar. En orsak till högre dödlighet för tjurkalvar än för kvigkalvar kan vara att en hel del friska tjurkalvar avlivats av ekonomiska skäl.

Sjuklighet hos mjölkkor av olika raser

Totalt var det 22 sjukdomstillfällen per 100 kor under kontrollåret 2017/2018. Det är en ökning jämfört med året innan, då det var 17,5 sjukdomstillfällen per 100 kor men en minskning från 32,4 sjukdomstillfällen under kontrollåret 2007/2008. Svensk låglandsboskap (SLB) och Svensk röd och vit boskap (SRB) har högst andel sjukdomsfall jämfört med övriga raser under kontrollåret 2017/2018. De har 24,7 respektive 19,1 sjukdomstillfällen per 100 kor.

Kolikfall hos häst

De rapporterade kolikfallen hos häst varierar över årets månader. Av samtliga kolikfall som rapporterats in under 2018 är exempelvis 11 % inrapporterade i februari och mars medan det var 6–7 % per månad för perioden maj till september. Andelen minskar tydligt under sommarmånaderna.

Ylva Olsson, 036 – 15 64 10
statistik@jordbruksverket.se

Statistiken har producerats av Statens Jordbruksverk, som ansvarar för officiell statistik inom området.

Serie JO – Jordbruk, skogsbruk och fiske. Utkom den 11 september 2019.
Tidigare publicering: Se avsnittet Fakta om statistiken.
Utgivare av Statistiska meddelanden är Joakim Stymne, SCB.

Innehåll

Statistiken med kommentarer	3
Kalvdödlighet	3
Sjuklighet hos mjölkcor	4
Kolikfall hos hästar	5
Tabeller	7
Teckenförklaring	7
1. Antal levande födda kalvar som dör inom en månad, per ras och kön, 2018	8
2. Sjuklighet hos mjölkcor efter ras och sjukdom, antal sjukdomsfall per 100 djur ingående i kokontrollen 2017/18	9
3. Årlig fördelning av kolikfall hos häst, procent över årets månader, 2018	9
Fakta om statistiken	10
Detta omfattar statistiken	10
Definitioner och förklaringar	10
Så görs statistiken	10
Statistikens tillförlitlighet	11
Bra att veta	11
Annan statistik	12
Elektronisk publicering	12
In English	13
Summary	13
Calf mortality among different breeds of cattle	13
Frequency of disease in dairy herds from different breeds	13
Occurrence of colic in horses – seasonal variations	13
List of tables	13
List of terms	13

Statistiken med kommentarer

Statistikområdet djurhälsa avser att belysa hälsan hos lantbrukets djur. Djurhälsa definieras som individens, gruppens och besättningens frihet från sjukdomar, skador och andra lidanden. Exempelen i den här publikationen har valts för att visa möjligheterna att ta fram intressanta uppgifter om olika djurslag, framför allt för nötkreatur. Under lång tid har nötkreaturen registrerats med unika besättnings- och ID-nummer. Det har gett stora möjligheter att använda statistiken i det förebyggande djurhälsoarbetet.

Vi har inte med sjuklighet hos exempelvis gris, får, lamm och höns, eftersom det inte finns någon individdata för de djuren.

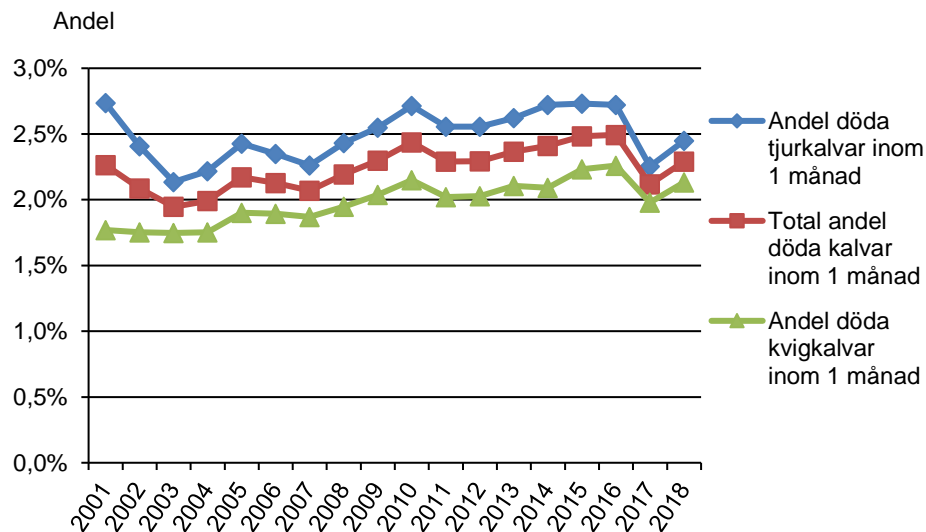
Kalvdödlighet

Den första levnads månaden för kalvar är den mest riskfyllda tiden och kräver en god hälsoövervakning. Framför allt luftvägs- och tarminfektioner kan bli allvarliga hot. Alla dödsfall på nötkreatur rapporteras till Jordbruksverkets centrala nötkreatursregister (CDB). Det går därför att få en bra bild av antalet kalvar som dör under sin första månad. I statistiken går det inte att skilja på de kalvar som har dött på grund av sjukdom eller avlivats av andra orsaker. För vissa mindre raser av mjölktyp har uppfödningkostnaderna ibland överstigit värdeökningen av kalven, vilket lett till att de avlivats. Kalvar som är dödfödda räknas inte med i statistiken.

Totalt dog 2,3 % av samtliga kalvar inom en månad efter födseln. Fjällko var den ras som hade lägst andel kalvar som dör under första månaden, 1,1 %. I tabell 1 redovisas dödligheten separat för de 14 raserna med flest antal födda kalvar under 2018.

Antal kalvar som föds per år har minskat från knappt 540 000 till drygt 500 000 mellan åren 2008 och 2018. Knappt 34 % av samtliga kalvar som föddes 2018 var av rasen Svensk låglandsboskap (SLB). Samma ras svarade för drygt 44 % av de kalvar som dog inom en månad efter födseln.

Figur A visar andel kalvar som dör inom en månad efter födseln, totalt samt för kvigkalvar respektive tjurkalvar. Kalvdödligheten har varierat mellan åren och har mellan åren 2003 och 2016 haft en ökande trend. 2017 minskade kalvdödligheten för att öka lite igen 2018. De senaste två åren har skillnaden mellan kvigkalvar och tjurkalvar minskat. Av de 14 raser som redovisas separat i tabell 1 är det lika stor andel döda tjurkalvar som kvigkalvar för en ras. För resterande raser är det större andel tjurkalvar än kvigkalvar som dör inom en månad.

Figur A. Andel kalvar som dör inom en månad, totalt och fördelat på kön 2001–2018

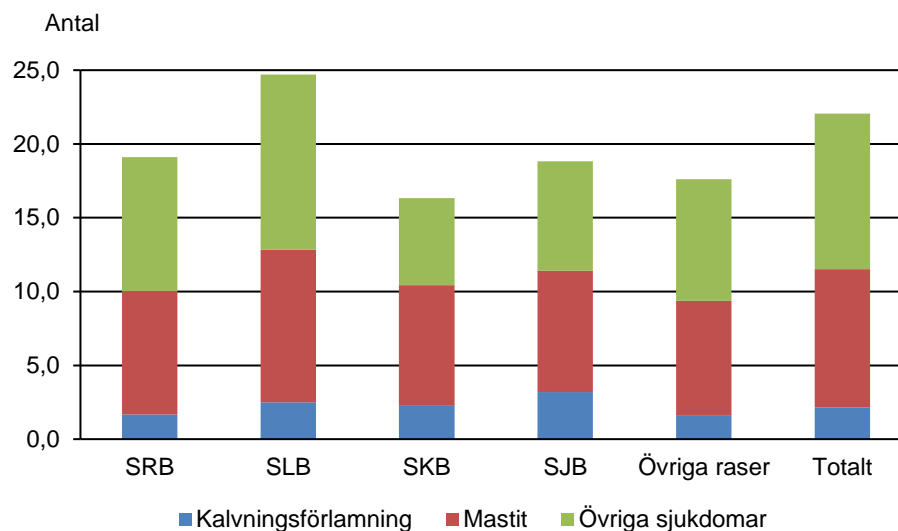
Sjuklighet hos mjölkkor

Juverinflammation, även kallat mastit, är den mest förlustbringande sjukdomen inom mjölkproduktionen. Stora ansträngningar görs på flera områden för att minska antalet sjuka djur. Ett led i bekämpningen är att noggrant registrera mastitfallen. Veterinärernas journalföring rapporteras till Jordbruksverket. Därifrån förs data angående nötkreaturen över till branschorganisationen Växa Sverige, tidigare Svensk mjölk. Uppgifterna används sedan i avelsarbetet för att få fram djur som är mer motståndskraftiga mot sjukdomar.

Uppgifter från Växa Sverige avser kontrollanslutna besättningar under kontrollåret 1 september 2017 till 31 augusti 2018 och visar antal sjukdomsfall per 100 djur.

Figur B redovisar antal sjukdomsfall per 100 kor för olika raser. Informationen baseras på sjuklighet hos de knappt 250 000 kor som ingår i kokontrollen, vilket motsvarar drygt 77 % av samtliga mjölkkor i Sverige. Det är knappt 12 % av korna i kokontrollen som har varit sjuka, resterande knappt 220 000 har varit utan sjukdom. Vi förutsätter här att de djur som inte tillhör kontrollanslutna besättningar har samma sjukdomsfrekvens som de djur som tillhör kontrollanslutna besättningar.

Figur B. Förekomst av vissa sjukdomar hos mjölkkor efter ras 2017/2018, antal sjukdomsfall per 100 djur

Anm. Förkortningarna i figuren står för SRB – Svensk röd och vit boskap, SLB – Svensk lågländsboskap, SKB – Svensk kullig boskap och SJB – Svensk Jerseyboskap

Av de raser som redovisas separat är sjukligheten störst för Svensk lågländsboskap (SLB) och Svensk röd och vit boskap (SRB), de har 24,7 respektive 19,1 sjukdomsfall per 100 djur kontrollåret 2017/2018. Jämfört med förra kontrollåret har antal sjukdomsfall per 100 djur minskat för Svensk kullig boskap (SKB) och Svensk Jerseyboskap (SJB) men ökat för övriga grupper i figur B. Det är flest kor av rasen SLB, knappt 137 900, näst flest kor är av rasen SRB och SKB har minst antal kor, knappt 800.

Sedan kontrollåret 2007/08 har antal sjukdomsfall per 100 djur minskat från 32,4 till 22,1. Sjukdomsfrekvensen har varit oförändrad eller ökat för samtliga sjukdomar jämfört med förra kontrollåret 2016/2017. I tabell 2 visas sjukdomsfrekvensen per sjukdom och ras för kontrollår 2017/2018 och per ras för kontrollår 2007/2008–2017/2018. Mjölkcor av rasen SLB har högre mastitfrekvens än andra raser medan rasen SJB har högre andel kalvningsförämning än andra raser.

Kolikfall hos hästar

Begreppet kolik kan innefatta förstoppning, tarmlägesförändringar eller diffusa buksmärtor av okänd orsak. Kolik hos häst förlöper ibland dramatiskt och leder ofta till veterinärbehandling. Rätt utfodring och motion motverkar uppkomsten av många kolikfall.

I figur C visas fördelningen av kolikfall, under 2018, uppdelat i tre regioner i Sverige. Den största skillnaden är att större andel kolikfall har rapporterats i juli i Norrland än i andra regioner. I tabell 3 finns information om fördelningen totalt i Sverige för åren 2005 till 2018.

Kolikfallen minskar drastiskt under sommarmånaderna när hästarna går på bete. Under tremånadersperioden juni till augusti rapporterades drygt 19 % av årets samtliga kolikfall. Detta kan jämföras med en annan tremånadersperiod, januari till mars, då drygt 31 % av alla kolikfall rapporterades. Detta visar vikten av att hästarna får gå på bete. Sjukdomsfrekvensen ser likadan ut även under tidigare år.

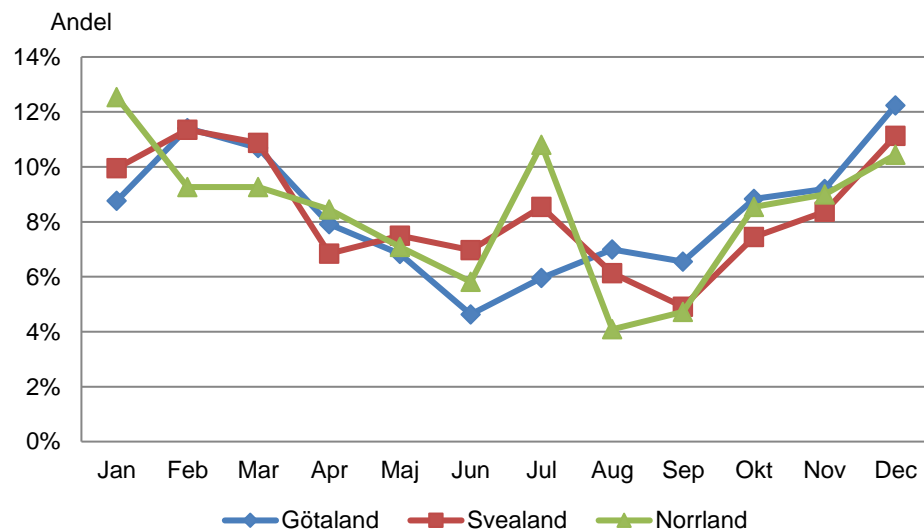
Jämfört med genomsnittet i riket för 2005–2017 så var det, under 2018, högre andel i främst februari, juli och augusti samt lägre andel november.

Statistiken bygger på veterinärernas journalföring som rapporteras vidare till Jordbruksverket. Vi vet dock att många kolikfall inte rapporteras av veterinärer då det inte finns krav på att rapportera alla hästbehandlingar. Vi förutsätter att det är lika stor andel underrapportering under hela året vilket gör att variationerna mellan månaderna kan anses riktiga. För 2018 finns det en ökning av rapporterade kolikfall i juli, framför allt i norrlandslänen. Det går inte att se i underlaget till statistiken om antal kolikfall faktiskt har ökat eller om benägenheten att rapportera ökat. Ökningen i juli kan till exempel bero på torkan; om hästarna fått i sig mer jord eller växter de inte är vana vid eller att det har varit fler vikarierande veterinärer som har varit mer noggranna att rapportera.

Informationen visar inte hur många hästar som fått kolik då en häst kan bli registrerad för flera kolikfall per år. Informationen baseras, efter bearbetning av data, på totalt 7 615 rapporterade kolikfall i Sverige. 4 232 av dem rapporterades i Götaland, 2 282 av dem i Svealand och 1 101 i Norrland. Sedan 2010 har det varit 7 000–8 000 inrapporterade kolikfall per år. Vi vet inte om antal fall minskar, ökar eller är oförändrat, eller om rapporteringen blivit bättre eller sämre.

Enligt Statistiskt meddelande JO 24 SM 1701 Hästar och anläggningar med häst 2016 fanns det totalt 355 500 hästar år 2016. 209 300 av dem fanns i Götaland, 104 900 i Svealand och resterande 41 300 i Norrland.

Figur C. Fördelning av kolikfall hos häst över årets månader 2018, procent

Tabeller

Teckenförklaring

Explanation of symbols

–	Noll	Zero
0	Mindre än 0,5	Less than 0.5
0,0	Mindre än 0,05	Less than 0.05
..	Uppgift inte tillgänglig eller för osäker för att anges	Data not available
.	Uppgift kan inte förekomma	Not applicable
*	Preliminär uppgift	Provisional figure

1. Antal levande födda kalvar som dör inom en månad, per ras och kön, 2018**1. Number of live born calves that die within a month of birth, by breed and sex, 2018**

Ras	Tjurkalvar			Kviggkalvar			Totalt		
	Antal födda	Antal döda under första månaden	Andel, procent	Antal födda	Antal döda under första månaden	Andel, procent	Antal födda	Antal döda under första månaden	Andel, procent
Svensk röd och vit boskap	40 654	1 154	2,8	39 380	1 050	2,7	80 034	2 204	2,8
Svensk låglandsboskap	83 045	2 716	3,3	85 010	2 342	2,8	168 055	5 058	3,0
Svensk Jerseyboskap	893	34	3,8	1 437	52	3,6	2 330	86	3,7
Röd boskap	487	19	3,9	530	19	3,6	1 017	38	3,7
Hereford	15 585	264	1,7	15 209	226	1,5	30 794	490	1,6
Charolais	9 213	177	1,9	8 955	133	1,5	18 168	310	1,7
Aberdeen Angus	5 641	91	1,6	5 489	88	1,6	11 130	179	1,6
Limousin	2 639	56	2,1	2 572	36	1,4	5 211	92	1,8
Simmental	8 779	147	1,7	8 372	135	1,6	17 151	282	1,6
Highland Cattle	1 055	29	2,7	968	21	2,2	2 023	50	2,5
Blonde D'Aquitaine	516	10	1,9	535	8	1,5	1 051	18	1,7
Montbéliard	696	24	3,4	708	19	2,7	1 404	43	3,1
Fleckvie	517	15	2,9	473	10	2,1	990	25	2,5
Fjällko	874	13	1,5	791	6	0,8	1 665	19	1,1
Korsningar/Övriga raser	81 573	1 426	1,7	78 231	1 157	1,5	159 804	2 583	1,6
Totalt									
2018	252 167	6 175	2,4	248 660	5 302	2,1	500 827	11 477	2,3
2017	255 857	5 767	2,3	249 911	4 948	2,0	505 768	10 715	2,1
2016	254 756	6 934	2,7	248 588	5 618	2,3	503 344	12 552	2,5
2015	254 681	6 953	2,7	249 325	5 563	2,2	504 006	12 516	2,5
2014	259 019	7 048	2,7	254 729	5 329	2,1	513 748	12 377	2,4
2013	255 767	6 704	2,6	251 254	5 291	2,1	507 021	11 995	2,4
2012	259 321	6 627	2,6	255 356	5 176	2,0	514 677	11 803	2,3
2011	262 827	6 719	2,6	256 821	5 188	2,0	519 648	11 907	2,3
2010	263 546	7 151	2,7	254 317	5 469	2,2	517 863	12 620	2,4
2009	268 022	6 830	2,5	258 232	5 264	2,0	526 254	12 094	2,3
2008	274 681	6 678	2,4	265 047	5 164	1,9	539 728	11 842	2,2
2007	268 851	6 078	2,3	256 226	4 788	1,9	525 077	10 866	2,1
2006	279 584	6 568	2,3	265 223	5 026	1,9	544 807	11 594	2,1
2005	279 843	6 791	2,4	265 646	5 051	1,9	545 489	11 842	2,2
2004	287 333	6 373	2,2	273 445	4 793	1,8	560 778	11 166	2,0
2003	286 921	6 128	2,1	273 781	4 785	1,7	560 702	10 913	1,9
2002	287 734	6 926	2,4	276 564	4 850	1,8	564 298	11 776	2,1
2001	294 064	8 045	2,7	281 831	4 990	1,8	575 895	13 035	2,3

Källa: Jordbruksverkets centrala nötkreatursregister, CDB

2. Sjuklighet hos mjölkkor efter ras och sjukdom, antal sjukdomsfall per 100 djur ingående i kokontrollen 2017/18

2. Occurrence of disease in dairy cows by breed and disease, cases of disease per 100 animals included in the control 2017/18

	Ras					Totalt
	Svensk röd och vit boskap (SRB)	Svensk låglandsboskap (SLB)	Svensk kullig boskap (SKB)	Svensk Jersey boskap (SJB)	Övriga raser	
Sjukdom						
Förlossningshjälp	0,3	0,3	0,5	0,3	0,2	0,3
Kalvningsförlamning	1,7	2,5	2,3	3,2	1,6	2,1
Kvarbliven efterbörd	0,6	0,7	0,1	0,1	0,6	0,7
Acetonemi	0,6	0,6	2,1	0,6	0,4	0,6
Mastit	8,3	10,3	8,2	8,2	7,7	9,4
Spenskada	0,1	0,2	0,4	0,2	0,1	0,1
Övriga sjukdomar	7,4	10,1	2,8	6,3	7,0	8,8
Samtliga sjukdomar						
Kontrollåret 2017/18	19,1	24,7	16,3	18,8	17,6	22,1
Kontrollåret 2016/17	16,1	18,8	21,0	21,9	14,3	17,5
Kontrollåret 2015/16	18,3	22,1	18,0	17,6	15,8	20,1
Kontrollåret 2014/15	20,2	25,3	23,4	23,2	18,7	22,9
Kontrollåret 2013/14	23,1	28,7	25,4	29,8	21,6	26,0
Kontrollåret 2012/13	25,9	32,6	30,5	32,7	23,7	29,3
Kontrollåret 2011/12	24,9	30,8	32,0	34,3	23,0	27,9
Kontrollåret 2010/11	28,2	34,7	30,5	37,3	25,5	31,4
Kontrollåret 2009/10	29,2	36,4	32,8	38,3	26,0	32,7
Kontrollåret 2008/09	29,5	36,1	32,8	38,5	26,8	32,7
Kontrollåret 2007/08	28,7	36,1	32,3	33,1	26,8	32,4

Källa: Kokontrollen, Växa Sverige, baserat på 248 845 mjölkkor

3. Årlig fördelning av kolikfall hos häst, procent över årets månader, 2018

3. Yearly colic cases in horses in percent per month, 2018

	Jan	Feb	Mar	Apr	Maj	Jun	Jul	Aug	Sep	Okt	Nov	Dec	Totalt
Region													
Götaland	9	11	11	8	7	5	6	7	7	9	9	12	100
Svealand	10	11	11	7	7	7	9	6	5	7	8	11	100
Norrland ¹	13	9	9	8	7	6	11	4	5	9	9	10	100
Riket													
2018 ¹	10	11	11	8	7	6	7	6	6	8	9	12	100
2017	11	10	9	8	8	5	5	6	7	10	11	12	100
2016	11	9	10	8	7	4	5	6	8	9	11	12	100
2015	11	10	9	10	6	4	5	6	6	10	12	11	100
2014	11	10	10	9	8	6	5	5	6	9	11	10	100
2013 ²	11	10	10	9	8	5	5	5	6	9	9	11	100
2012	10	9	10	9	8	5	4	5	6	10	12	13	100
2011	11	10	11	9	7	5	4	6	6	8	11	11	100
2010	10	10	10	10	8	5	4	5	6	8	11	13	100
2009	10	9	10	8	8	6	5	5	6	9	12	12	100
2008	12	10	10	9	8	5	5	6	7	9	10	9	100
2007	11	11	10	9	9	5	5	5	5	9	11	10	100
2006	11	10	11	9	8	6	4	5	6	8	10	11	100
2005	9	9	9	8	8	5	4	5	6	10	13	13	100

Källa: Jordbruksverkets djursjukdatabas

Anm. De diagnoser som har sammanförts under begreppet kolik i redovisningen är förstoppningar, inkarcerationer, omvridningar, smärta från buken samt alla diagnoser där "kolik" ingår i beskrivningen. Materialet är hämtat från veterinärernas rapporterade journalföring.

1) Antal kolikfall hos häst i Gävleborgs län för juli är ersatta av medelvärde för åren 2013-2017.

2) Antal kolikfall hos häst i Västmanlands län för juni och juli är ersatta av medelvärde för åren 2005-2012.

Fakta om statistiken

Detta omfattar statistiken

Den redovisade statistiken avser att belysa djurhälsan hos nötkreatur och häst inom animalieproduktionen. Statistiken omfattar följande:

- Kalvdödlighet hos olika nötkreatursraser
- Sjuklighet hos mjölkkor efter ras
- Fördelning av kolikfall hos häst, årstidsvariationer

Definitioner och förklaringar

Acetonemi betyder ”aceton i blodet” och drabbar framför allt kor som mjölkar mycket. Om foderstaten inte är i en balans så att kons energibehov tillgodoses i tillräckligt hög grad medför det en negativ energibalans och kroppen börjar snabbt bryta ned fett. Nedbrytningsprodukterna påverkar kons hälsa och hon får dålig aptit. Därmed förvärras tillståndet och det leder ofta till att kon måste behandlas av veterinär.

Kontrollår. För mjölkbesättningar som är med i kokontrollen börjar ett kontrollår den 1 september och slutar den 31 augusti året därpå. Under ett kontrollår gör man regelbundna mätningar av mjölkens mängd och innehåll. De allra flesta mjölkproducenter är med i kontrollen.

Så görs statistiken

Statistik om kalvdödlighet

Uppgifter om kalvdödlighet bygger på bearbetningar av Jordbruksverkets centrala nötkreatursregister (CDB).

Statistik om sjuklighet hos mjölkkor

De redovisade uppgifterna baseras ursprungligen på veterinärernas journalföring som inrapporterats till Jordbruksverkets djursjukdatabas. Därifrån har sedan uppgifterna förts över till branschorganisationen Växa Sverige vars bearbetningar ligger till grund för statistiken.

Det är endast besättningar som ingår i kokontrollen hos Växa Sverige som ingår i redovisningen, vilket motsvarar drygt 77 % av mjölkorna i Sverige som är med i underlaget fördelat på ras.

Vid överföring av data till Växa Sverige sker en avidentifiering med avseende på behandlande veterinär.

Det är sjukdomsfall per hundra kor som redovisas i tabellerna. Detta innebär att om fem sjukdomsfall redovisas, så kan det vara allt från en till fem kor som varit sjuka. Däremot blir det endast ett sjukdomsfall i statistiken om en ko får samma diagnos inom 20 dagar från första sjukdomstillfället.

Statistik om kolikfall hos häst

Uppgifter baseras på inrapporterad data till Jordbruksverkets djursjukdatabas. Rapporterade fall för Västmanlands län i juni och juli 2013 är medelvärdet av antalet inrapporterade fall för åren 2005–2012 för juni respektive juli. Rapporterade fall för Gävleborgs län i juli 2018 är medelvärde av antal inrapporterade fall i juli för åren 2013–2017.

Statistikens tillförlitlighet

Kvaliteten på djursjukdata

Kvaliteten på djursjukdata beror dels på hur den är inrapporterad och dels på om den är inrapporterad. Det finns ett visst mörkertal med veterinärer som inte rapporterar in sina veterinärbehandlingar. Dessutom kan det finnas fel i inrapporterad data, som till exempel fel djurslag och fel diagnoser. Vissa felaktigheter kan upptäckas via automatiska kontroller som all data genomgår innan den tillåts att gå vidare. Fel som upptäcks av veterinärerna själva kan rättas i efterhand av systemadministratör. Felen bedöms som sällsynta och statistik baserad på djursjukdatabasen kan anses tillförlitlig i de flesta avseenden utom när det gäller mängden data som kommer in.

Från distriktsveterinärerna rapporteras allt medan det finns brister i rapporteringen från en del privatpraktiserande veterinärer. Det innebär att det är svårare att ta fram tillförlitliga frekvenser av olika sjukdomar och symtom. Man bör också vara medveten om att det är olika rapporteringskrav för olika djurslag. Mest fullständig är nötkreatursrapporteringen, vilken även omfattar djuridentitet.

Det finns ett starkt intresse hos lantbrukarna att veterinären rapporterar fullständigt då statistik och nyckeltal tas fram av näringens organisationer med hjälp av djursjukdatarapporteringen.

Säkerhet och sekretess

Systemförvaltarna har utbildning i säkerhets- och sekretessfrågor som berör arbete på en statlig myndighet. Flera tekniska lösningar ska garantera att inga data försvinner eller ändras. En allmän princip är att inga uppgifter lämnas ut som kan skada enskilda personer eller företag. Tillämpat på vet@-systemet, djursjukdatabasen, innebär det att varken uppgifter om enskilda distriktsveterinärers eller privatpraktiserande veterinärers verksamhet lämnas ut till andra än till uppgiftslämnarna själva. Undantagna i sammanhanget är länsveterinärerna som kan ta del av uppgifter om enskilda veterinärer i sitt län samt distriktsveterinärer som kan se viss information som de gemensamt har skapat inom den egna verksamheten.

Uppgifter från CDB, centrala nötkreatursregistret

Uppgifter från CDB täcker alla nötkreatur i landet.

Bra att veta

Cirka 490 veterinärer anställda av de statliga Distriktsveterinärerna rapporterade in djursjukdata under 2018 avseende lantbruksdjur. Knappt 410 av dem rapporterade in minst 50 förrättningar var. Knappt 600 privatpraktiserande veterinärer har under samma tid också rapporterat motsvarande data. Av dem var det knappt 270 som rapporterat in minst 50 förrättningar var.

De senaste åren har det funnits ungefär 1,5 miljoner nötkreatur varav 320 000–340 000 mjölkkor. I mjölkbesättningar ökar antalet kor per besättning medan antalet besättningar minskar. I början av 1980-talet var medelantalet kor per besättning ca 20 stycken, vilket nu har ökat till knappt 92.

År 2016 fanns det 355 500 hästar, ungefär en tredjedel av dem finns på lantbruksföretag.

Annan statistik

Mängden av antibiotikasubstanser som används inom djurhållningen redovisas årligen av Jordbruksverket. Rapporten "Försäljning av djurläkemedel 2018" kan nås via Jordbruksverkets webbplats under ämnesområdet "djur/djurhälsopersonal/läkemedel för djur/tillhandahållande av läkemedel".

Lantbrukets djur (serie JO 20, JO 23 och JO 24, Statistiska meddelanden) finns under Statistik på Jordbruksverkets webbplats.

I augusti 2012 släpptes rapporten, "Nötkreaturssektorns uppbyggnad", med information om antal nötkreatur fördelat på köttföretag och mjölkföretag, besättningsstorlek med mera samt vad som har hänt med de nötkreatur som föddes 2008.

Elektronisk publicering

Detta Statistiska meddelande finns kostnadsfritt åtkomligt på Jordbruksverkets webbplats <http://www.jordbruksverket.se> under Ta del av statistiken samt på SCB:s webbplats <http://www.scb.se> under Jord- och skogsbruk, fiske.

Mer information om statistiken och dess kvalitet ges i en särskild [Kvalitetsdeklaration](#) samt i [Statistikens framställning](#).

In English

Summary

If you would like to download the publication in PDF format, then please click on the link “Första sidan – I korta drag” above, then click on the link “Hela publikationen (PDF)”.

Calf mortality among different breeds of cattle

Table 1 shows the number of calves that die within a month after birth and is organised after sex and breed. Mortality is generally somewhat higher for bull calves than for heifer calves.

Frequency of disease in dairy herds from different breeds

Swedish Friesian and Swedish Red and White have the greatest occurrence of diseases compared with other breeds.

Occurrence of colic in horses – seasonal variations

A comparison of colic cases per month was compiled for the three regions in Sweden: Götaland (south of Sweden), Svealand (middle) and Norrland (north). The extent of colic cases is markedly low during the summer months. The diagnoses included in the term “colic” are impaction colic (constipation), incarceration colic, displacement colic, abdominal pain as well as all other diagnoses that include the term “colic”.

These statistics are primarily based on veterinary reports submitted to the central database of the Swedish Board of Agriculture. The national industry organisation *Växa Sverige* has compiled the data for “Frequency of disease in dairy herds” while information for “Calf mortality among different breeds of cattle” was collected from the central register of bovine animals where every cattle owner reports animal transports, births and deaths.

List of tables

Explanation of symbols	7
1. Number of live born calves that die within a month of birth, by breed and sex, 2018	8
2. Occurrence of disease in dairy cows by breed and disease, cases of disease per 100 animals included in the control 2017/18	9
3. Yearly colic cases in horses in percent per month, 2018	9

List of terms

Acetonemi	Ketosis
Andel, procent	Share, percentage
Antal behandlade djur	Number of treated animals
Antal kalvar som dött under första levnads månaden	Number of calves that died during their first month in life
Diarré sjukdomar	Diarrhoea diseases
Fjällko	Swedish Mountain cattle
Förlossningshjälp	Help during delivery
Förstoppning	Constipation
Genomsnittlig besättningsstorlek under kontrollåret	Average herd size during the control year
Hela året	All year

Hälta samt symptom från leder och klövar	Lameness and symptom from joints and hooves
Häst	Horse
Juver- eller livmoderinflammation	Mastitis or inflammation in the uterus
Juverinflammation	Mastitis
Kalvningsförlamning	Milk fever
Kolikfall	Cases of colic
Komplikationer vid dräktighet och förlossning	Complications during pregnancy and delivery
Kontrollår	Year of control
Korsningar/Övriga raser	Crossbreds/other
Kvarbliven efterbörd	Retention of fetal membranes
Kvigkalv	Heifer calf
Mastit	Mastitis
Nöt	Cattle
Ras	Breed
Rödkulla	Swedish Red Poll
Samtliga sjukdomar	All diseases
Sjukdom	Disease
Sjukdomar i andningsorgan	Respiratory organ diseases
Skador	Injuries
Spenskada	Teat injuries
Svensk Ayrshireboskap	Swedish Ayrshire
Svensk Jerseyboskap	Swedish Jersey
Svensk kulligboskap	Swedish Polled Cattle
Svensk låglandsboskap	Swedish Friesian
Svensk röd och vit boskap	Swedish Red and White
Tjurkalv	Bull calf
Totalt	Total
Totalt antal födda	Total number born
Övriga	Other
Övriga sjukdomar	Other diseases